

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2023

Kestävän liikenteen tavoitteita ei saavuteta

Hallituksen talousarvioesityksen myötä alkaa käymään yhä todennäköisemmältä, ettei Suomi tule saavuttamaan tavoitteitaan lisätä jalan ja pyörällä tehtäviä matkoja 30 % vuoteen 2030 mennessä (vertailuvuosi 2016).

Investointituki kunnille ja kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen (momentti 31.10.31) romahtaa 3,5 miljoonaan euroon.

Tällä saa karkeasti 5-10 km peruskorjattua tai uutta baanatasoista pyörätietä tai pyöräkatua. Pelkästään Oulussa pyöräteitä on yli 900 km.

Investointituki yhdistettynä uuteen pyöräliikenteen suunnitteluohjeeseen on ollut erittäin tehokas ja toimiva pyöräliikenteen olosuhteita parantava väline. Tänä vuonna on lisäksi valmistunut jalankulun suunnitteluohje, joka parantaisi merkittävästi jalankulkuolosuhteita. Ongelmana on vain, ettei kuntien tarvitse noudattaa ohjeita kuin valtionavustushankkeissa. Investointituki onkin parantunut merkittävästi hankkeiden laatua, sillä tukea saavat hankkeet pitää tehdä ohjeen vaatimuksilla. Nyt hyvä kehitys pysähtyy. 3,5 miljoonaa ei riitä kuin muutamaaan avustukseen eikä se riitä kestävään liikennejärjestelmään siirtymiseen.

Investointiavustuksen määrä tulisi ensi vuonna olla 40 miljoonaa euroa - taso joka on määritelty myös Fossiilittoman liikenteen tiekartassa. Tällä summalla turvattaisiin kuntien pyöräliikenteen ja jalankulun edistämistyön jatkuminen kallistuneiden kustannusten maailmassa.

Jos investointituki jää 3,5 miljoonaa on meidän mielestämme valtion aika myöntää, ettei se halua edes saavuttaa itse asettamia tavoitteitaan lisätä jalan ja pyörällä tehtäviä matkoja 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä, vaan ylläpitää kallista fossiilisiin polttoaineisiin perustuvaa liikennejärjestelmää. Nykyinen autoiluun perustuva liikennejärjestelmä tehoton erityisesti kaupungeissa ja taajamissa.

Autoihin perustuva liikennejärjestelmä on myös erittäin herkkä polttoaineen tai sähkönjakelun häiriöille. Ukrainassa polkupyöräilyn merkitys on korostunut todella paljon Venäjän hyökkäyksen jälkeen.

Budjetissa on hyviä säästökohteita

Pyöräilyn rahoituksen lisääminen voidaan rahoittaa kahden toimenpiteen poistolla: määräaikaisen matkakuluvähennyksen korotus tukee varakkaiden autoilua ja Pyhäjoen ydinvoimalan tiehankkeet ovat tulleet turhiksi.

Myös maakuntakenttien lentojen tukeminen on järjettömän kallista siitä saataviin hyötyihin nähden. Eduskunnan tulisi ymmärtää, että liikematkailu ei tule ikinä palautumaan entiselleen kun tehokkaammat viestintävälineet ovat korvanneet sitä.

Kävelyn ja pyöräilyn rahoituksen asetus puuttuu edelleen

Pyöräilyjärjestöt ovat jo vuosia toivoneet Liikenne- ja viestintäministeriöltä, että momentilta 31.10.31 mahdollistettaisiin kestävä liikenteen järjestöjen erilaisen toiminnan rahoitus. Momenttia on hieman viilattu vuosien varrella, mutta siltä on pystytty myöntämään vain Eduskunnan erittäin täsmällisesti osoittamiin kohteisiin (Pyörämatkailukeskus, Fiksusti kouluun) rahoitusta järjestöille. Traficomien oikeusoppineiden mukaan muu ei ole mahdollista ja siksi avuksi on esitetty oman asetuksen säätämistä momentin 31.10.31 avustusten jakamiseen.

Tietojemme mukaan LVM ei ole asetuksen valmistelua Traficomilta vielä tilannut.

Toivomme eduskunnan kannustavan ministeriötä hoitamaan asian kuntoon.

Pyörämatkailukeskuksen rahoitus

Johtuen asetuksen puutteesta on Pyörämatkailukeskus on jälleen siinä tilanteessa, että meidän on pyydettävä sille perusrahoitusta eduskunnan jakovarasta.

Pyörämatkailukeskuksen toimintaa on kiitelty erittäin laajasti sidosryhmien ja viranomaisten toimesta. Se on koonnut yhteen myös rahoitustietoja eri pyörämatkailuhankkeista ja kertonut niihin liittyvistä ongelmista rahoittajille. Ei ole yhteiskunnan etujen mukaista rahoittaa viittä eri maastopyöräilijän etiketin tekemistä Lapissa, kuten nyt on Pyörämatkailukeskuksen selvityksen mukaan tehty.

Esitämme Pyörämatkailukeskuksen toimintaan 250 000 euroa, valtakunnalliseen pyörämatkailun koordinointiin, kehittämiseen ja markkinointiin.

Pyörä pakolaiselle -toiminnan rahoitus

Pyöräliitto käynnisti tänä vuonna Pyörä pakolaiselle -toiminnan, jotta ukrainalaisille pakolaisille on voitu tarjota edullinen, helppo ja toimiva liikenneväline.

Pyörä pakolaiselle on välittänyt ja kunnostanut lahjoituspyöriä niitä tarvitseville pakolaisille.

Toiminta kärsii kroonisesti resussivajeesta eikä valtakunnalliselle kotouttamistyölle ole rahoitusta tarjolla. Tarve toiminnalle on todella suuri: saimme yli 2000 pyöräpyyntöä pakolaisilta.

Toiminnan tehostamiseksi palkkaisimme pyörien välitystyöhön pakolaisia, sillä vapaaehtoisresurssit eivät riitä.

Toivommekin eduskunnan myöntävän jakovarasta toiminnalle 30000 €. Summalla saamme järjestettyä sopivan kokoisen, tarkistetun ja lukolla varustetun edullisen liikennevälineen noin 1000-2000:lle pakolaiselle.

Lisätiedot

Matti Koistinen, toiminnanjohtaja

P. 044-2795588

matti.koistinen@pyoraliitto.fi